

Posudek oponenta disertační práce

Martina Šárovcová. Ikonografie česky psaných utrakvistických graduálů

Martina Šárovcová zaměřila svoji pozornost na doposud neprobádanou tematiku ikonografie českých utrakvistických graduálů s českými texty gregoriánského chorálů, vzniklých pro literátská bratrstva v 16. století.

Šárovcová zvolila kontextuální přístup k analýze ikonografie rukopisů. Ikonografie iluminací je interpretována s ohledem na jejich liturgický a kodikologický kontext. Z velkého množství použitých motivů se zaměřila především na ty, které je možné interpretovat v souvislosti se specifičností utrakvistické ikonografie a konfesijní identity. Jak autorka práce sama připomíná práce má s ohledem na rozsah excerpovaných rukopisů a mnohavrstevnost ikonografie charakter jakési prolegomény k problematice ikonografické specifičnosti uměleckých artefaktů utrakvistické proveniencce.

Předložená práce je velmi dobře strukturovaná. V úvodu se autorka věnuje vymezení tématu. Velmi přesně vymezila specifičnost utrakvistických graduálů oproti obdobným kancionálům bratrským či katolickým. V úvodu maličko postrádám alespoň nastínění problému utrakvismu (staro a novo- utrakvismus) v Čechách v 16. století v kontextu „konfesionalizace“ (W. Eberhard) společnosti (utrakvisté – luteráni – kalvíni – Jednota bratrská).

V druhé kapitole pak kriticky hodnotí dosavadní uměleckohistorickou literaturu domácí a zahraniční. M. Šárovcová zmiňuje všechny podstatné práce a studie. Jediné co postrádám jsou odkazy na práce Zikmunda Wintera, který např. v knize Zlatá doba měst českých upozornil na literátská bratrstva. Ze zahraničních prací postrádám odkaz na práci Marie E. Ducreux o české hymnologii od roku 1588.

Nejpodstatnější a nejpřínosnější částí práce je kapitola ikonografie česky psaných graduálů. Autorka s hlubokou znalostí problematiky a odborné literatury sleduje ikonografii v graduálech počínaje adventem přes události liturgického roku, proprium de sanctis, až po commune sanctorum. Velmi oceňuji ji to, že autorka zařadila do své práce kapitolu o zobrazení objednavatele rukopisu

Neméně jako předchozí kapitolu oceňuji rozsáhlý katalog utrakvistických graduálů. M. Šárovcová prokázala vynikající schopnost, popisu, výtvarné i ikonografické analýzy rukopisů

Poznámky.

Obr. 20 – nejde určitě o grafiku Rembrandtovu, ale o tisk z 19. století podle obr. 44 – nejde o Nanebevzetí Máří Magdalény, ale o její povznesení na nebesa jedinou výtku, kterou mohu uvést je to, že popiskám pod obrázku v příloze měla být věnována větší pozornost

Předložená práce vysoce splňuje nároky kladené na práci disertační. Velmi vřele ji doporučuji k obhájení.

V Praze 28. 4. 2011

Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.

